

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četrt leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20, za pol leta 2 fl. 10 kr., za četrt leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 5. oktobra 1859.

Kako sem svoje travnike zboljšal, da sem si dvakrat več sená nakosil.

Gospodarji svoje senožeti še zmiraj grozno zanemarjajo, in vendar jim sēm ter tje marsiktera senožet majhne stroške, ki so jih na-nje obrnili, že prec v prvem letu obilo porverne. V dokaz tega naj povem sledeče:

Precej za svojo hišo imam senožet štiri orale veliko; štirivogljata je; proti severju in jugu je precej bolj stegnena kakor proti izhodu ali zahodu; proti severju visi proti jugu se pa navkreber steguje; tū je skoz senožet graben urezan, po katerem se voda iz soseskeinega bajerja in iz vasi deževnica odteka. Po tem takem bi se bila senožet že od nekaj lahko prav pametno namakovala. Toda to se ni zgodilo, zakaj nek ne? — zato, ker, če je suša pritisnila, se je voda iz bajerja po malem ocejala in v grabnu počasi pogubila in do dobrega posušila; — verh tega je bila senožet prehribovita in neravna, da bi se bila voda po nji na vse plati lahko napeljevala; — ob dežji pri hudem vremenu, ko je največ deževnice in gnojnice po grabnu teklo, pa nisem smel vode na senožet spuštati, ker mi jo je dostokrat, brez vsega napeljevanja, s peskom in kamenjem neusmiljeno zasula.

Po tem takem sem imel enkrat premalo vode; v suhem letu pa malo sená na svoji pred nosom ležejoči senožeti. Tudi iz sosedovega dvorišča ste se gnojnica in lužnica v moj graben ocejale; pa tudi od tega nisem imel dobička nobenega, zato ker se mi je ondi, kamor se je gnojnica ocejala, o suhem in vročem poletju vsa trava požgala in posušila, v mokrotnih letinah mi je bila senožet pa premokra. Da kratko rečem: sedel sem v bogastvu, pa sem bil vendar le reven.

Mislil sem tedaj in mislim, kako bi si dosihmal zanemarjene zaklade v bolji prid obrnil. Zmislil in zadel sem jo bil kmali, in že lansko jesen sem se lotil dela.

Ker nisem smel soseskeinega bajerja zapreti, da bi se bila v njem voda bolj zberala, in potem z večjo močjo in nagleje po grabnu tekla, se mi ni nič drugega boljšega zdelo, kakor na svoji lastni senožeti bajer napraviti. Na sredi tiste strani, ki je višje ležala, sem dal lužo tikoma grabna napraviti tako veliko, da je deržala dovolj vode za celi travnik. Luža ni bila globoka, ampak ob krajih sem jo dal visoko zaježiti, da se je mogla voda iz nje na vse plati po travniku ložeje napeljevati. Na tistem kraju proti grabnu sem ji zatornico napravil, da se ni o deževnih dneh preveč vode va-njo nahajalo. Gnojnica in lužnica iz sosedovega dvorišča ste se pa vedno v lužo izlivali. Proti senožeti je bil iz luže le-sem žleb napravljen, po katerem se je voda po senožeti napeljevala.

Spomladi se je voda iz luže spustila in po travniku sēm ter tje peljala. Ker so me pa mnogoverstne druge dela zadrževale, nisem mogel po senožeti gričkov in gerbavin znižati in poravnati, zato pa tudi nisem mogel po žlebovih in grabničkih vode na vse kraje napeljati, kamor bi je bil rad. Ker se pa po napravljenih žlebovih in grabničkih vendar

le dovelj sveta pokvari, sem premišljeval, kako bi se dali ti vodotoki nadomestiti. Kmali sem jo znajdel.

Omisli sem si močan, iz konopnine napravljen meh, kakoršnega imajo pri gasivnicah; meh ta sem privezal na cev, in tako sem lahko celi travnik močil in škropil kakor sem hotel.

Tako sem letos travnik že trikrat kosil, in ga bom morebiti še enkrat, če bo le jesen gorka; če pa drugega ne bo, bo v jeseni saj dobra paša za živino.

S te senožeti sem dobival druge leta po 5 voz sená in otave, to je, okoli 70 centov. Letos sem pobil ob prvi košnji 47 centov merve, ob drugi 35, ob tretji pa 37 centov, skupaj tedaj 119 centov, tedaj skorej 50 centov več kakor poprejšne leta, in še otave, ki še zdaj raste, v to rajtengo vzel nisem; nadjam se je kakih 15 do 20 cent.; potem takem bom po omenjenem zboljšani senožeti okoli 70 centov merve letos več nakosil, kakor pretečene leta. Če cenim cent sená po 2 gold. in pol nov. dn. (dobro senó se v naših krajih še rado dražje plačuje), je senó, kar sem ga več od poprejšnih let pridelal, 175 gold. vredno, stroškov v zboljšani senožeti sem imel pa le 35 gold.

Lahko bom zdaj število goveje živine za eno kravo pomnožil, in potem bom mogel vsako leto en oral njive več pognojiti, in več žita in drugih reči več pridelati.

Kdor le enmalo prevdari, da brez nič tudi nič rasti ne more, — in kdor vé, kako zlo njive potrebujejo gnoj, da so rodovitne, bo pač spoznal dobroto napeljanje vode na senožetih, ktera nadomestuje gnoj, ki bi se sicer njivam pritergati mogel. Če se zraven tega še pomisli, da voda, posebno studenčnica, po svoji višji gorkoti spomladi zemljo bolj zgodaj razgreje in senožet z lepo zelenim pertom prepné ob času, ko še drugod ne raste nič, in da voda nježne rastlinice varuje poznojesenske zmerzline in mnogo škodljivih merčesov s senožet odpravi, je pač očitno kot beli dan, da voda senožetom veliko bolj tekne kot gnoj.

Vrednost senožeti, na katero je voda napeljana, je vsako leto večja; zato so pa tudi take senožeti kmetijstvu najboljše podpore.

K. Riedl v česk. hosp. listu.

Gospodarska skušnja.

(Sadno pleme po mladih mladikah spoznati). Po Sikler-jevih opazkah se spoznava že v drevesnih sadiščih ali vertnih šolah: kakošnega plemena ali sorte bo sadje. Če namreč hrušica ima gladke in rudeče mladice, bo sad sočen in okusen; tista pa, ki ima ojstre in zelene mladice, bo rodila močnate, suhljate, kerhke in mesnate hruške. Ravno tako pri jablanah naznanja ojstra mladica, kisel, gladka pa sladek sad. — Te opazke so vredne, da bi jih umni kmetovavci prav natanko preiskusili, če so resnične ali ne! Ztg. f. Landw.

Od vkupnih sirotinskih dnarnic.

Sirotinske dnarnice ali sirotinske kase se imenujejo tiste dnarnice ali kase, v katerih se hranuje otročji dnar, to je, dnar otrok ali sirot, katerim so starši pomerli.